ชื่อ-สกุล.....HN..... QN.....อายุ.....ปี

แนวทางการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผล โรงพยาบาลอ่างทอง

โรคระบบทางเดินหายใจส่วนบน

กรณีที่ไม่ควรให้ยาปฏิชีวนะ

หวัด-เจ็บคอ(Common cold)
คอหอยอักเสบ (Pharyngitis) [3]

☐ ตาแดง น้ำตาไหล ไอ ท้องเสีย (ในเด็ก)
☐ เสียงแหบ มีน้ำมูกใส มีน้ำมูกมาก จามบ่อย
☐ เจ็บคอไม่มาก หรือไม่เจ็บคอ มีผื่น มีแผลในช่องปาก
☐ มีไข้ต่ำๆ หรือไม่มีไข้ หรือมีไข้สูง เช่น 39°-40°C ร่วมกับอาการข้างต้น

ยาทางเลือก
ฟ้าทะลายโจร

กรณีที่ควรให้ยาปฏิชีวนะ

ต่อมทอนซิลอักเสบ/คอหอยอักเสบจาก GABHS[1, 2]

ลักษณะทางคลินิก	คะแนน
มีไข้สูง เช่น 39°C ร่วมกับ อาการเจ็บคอมาก	☐ 1
จุดขาวที่ต่อมทอนซิล ฝ้าขาวที่ลิ้นไก่บวมแดง	☐ 1
คลำพบต่อมน้ำเหลืองบริเวณลำคอโต/กดเจ็บ	☐ 1
ไม่ไอ ไม่มีอาการของโรคหวัด (น้ำมูก ไอ จาม เด่นชัด)	☐ 1

คะแนนรวม	อุบัติการณ์ของเชื้อ	แผนการรักษา
0-1	1-10 %	ไม่ให้ ยาปฏิชีวนะ
2	11-17 %	ให้ยาปฏิชีวนะเมื่อ อายุ < 15 ปี
3-4	28-53 %	พิจารณาให้ยาปฏิชีวนะ

หูชั้นกลางอักเสบ

☐มีอาการต่อเนื่อง >3 วัน * (อ่านรายละเอียดหน้า 8 ข้อ 18) [3]

ไซนัสอักเสบ

☐มีอาการมานานกว่า 7 วัน

การรักษาให้ยาปฏิชีวนะ นาน 10 วัน [1]

1ST recommendation
- Amoxicillin (500) วันละ 2-3 ครั้ง [1] (25-50 mg/kg/day)

กรณีแพ้ Penicillin
- Roxithromycin (150) วันละ 2 ครั้ง
- ยาปฏิชีวนะตามความเหมาะสม (หากคาดว่าเชื้อดื้อยา)

การรักษาให้ยาปฏิชีวนะ 10-14วัน

- Amoxicillin (500) 1 tab tid (80-90 mg/kg/day)
- ยาปฏิชีวนะตามความเหมาะสม (หากคาดว่าเชื้อดื้อยา)

โรคท้องร่วงเฉียบพลัน

กรณีที่ไม่ควรให้ยาปฏิชีวนะ

อาหารเป็นพิษ
☐มีอาการอาเจียนเป็นอาการเด่น

ท้องร่วงชนิด Non-invasive
(แบคทีเรียยังไม่ลุกล้ำเข้าไปในผนังลำไส้)
☐ ถ่ายอุจจาระเหลวจำนวน 3 ครั้งต่อวันหรือมากกว่า หรือถ่ายมีมูก หรือถ่ายเป็นน้ำอย่างน้อย 1 ครั้ง

กรณีที่ควรให้ยาปฏิชีวนะ

ท้องร่วงชนิด Invasive
☐ มีไข้>38°C และอุจจาระมีเลือดปนเห็นได้ด้วยตาเปล่า หรือ ตรวจพบ RBC (เม็ดเลือดแดง) และ WBC (เม็ดเลือดขาว) ในอุจจาระ
☐ .....

แนวทางการรักษา

ให้ Norfloxacinนาน 3-5 วัน
ผู้ใหญ่:Norfloxacin (400) 1x2 ac # 6-10 tab
เด็ก: 15-20 มก./กก./วัน แบ่งให้ วันละ 2 ครั้ง

ให้ Co-trimoxazole
50 มก./กก./วัน (Sulfamethoxazole) หรือ 10 มก./กก./วัน (Trimethoprim) แบ่งให้วันละ 2 ครั้ง

☐ **ยกเว้นผู้ป่วย ดังต่อไปนี้ ซึ่งอาจพิจารณาให้ยาปฏิชีวนะตามความเหมาะสม** [3]

▶ ผู้ป่วยที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง/ได้รับยากดภูมิคุ้มกัน▶ผู้ป่วยเบาหวาน ▶ ผู้ป่วยมะเร็ง ▶ผู้ป่วยไตวาย ▶ผู้ป่วยอายุ < 2 ปี
▶ ผู้ป่วยตับแข็ง (liver cirrhosis)▶ ผู้ป่วยโรคเลือด▶ ผู้ป่วยที่มีโรค/ ภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงที่อาจต้องเข้ารับการรักษาตัวในรพ.
▶ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารอ้างอิง

1. Shulman ST, Bisno AL, Clegg HW, et al. Clinical practice guideline for the diagnosis and management of group A streptococcal pharyngitis:2012 update by IDSA. Clin Infect Dis. 2012;55(10):e91

2. Pelucchi C et al., Guideline for the management of acute sore throat. ESCMID Sore Throat Guideline Group. Clin Microbiol Infect 2012; 18 (Suppl. 1): 1–27.

3. แนวทางการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผล

ชื่อ-สกุล.....HN..... QN.....อายุ.....ปี

แนวทางการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างสมเหตุผล โรงพยาบาลอ่างทอง

<u>บาดแผลสดจากอุบัติเหตุ</u>

กรณีที่ไม่ควรให้ยาปฏิชีวนะ	**กรณีที่ควรให้ยาปฏิชีวนะ**	
แผลสะอาด ☐ ผู้ป่วยมาถึงหน่วยบริการภายใน 6 ชั่วโมง ☐ แผลขอบเรียบ ทำความสะอาดง่าย ☐ ไม่มีเนื้อตาย ☐ ไม่มีสิ่งสกปรกติดในแผล หรือมีแต่ล้างออกง่าย ☐ ไม่ปนเปื้อนสิ่งที่มีแบคทีเรียมาก เช่น มูลสัตว์ น้ำครำ	**บาดแผลที่มีโอกาสติดเชื้อได้มากกว่าปกติ** ☐ แผลมีความยาวมากกว่า 5 ซม ☐ แผลซึ่งมีเนื้อตายเป็นบริเวณกว้าง ☐ ถูกวัสดุทิ่มตำเป็นรู ทำความสะอาดยาก ☐ แผลขอบไม่เรียบ เย็บได้ไม่สนิท ☐ แผลที่เท้า ☐ แผลในผู้ป่วยเบาหวาน พิษสุราเรื้อรัง โรคหลอดเลือดส่วนปลายตีบ ผู้ที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ หรือใช้ยากดภูมิคุ้มกัน	**บาดแผลที่มีสิ่งปนเปื้อน** ☐ มีสิ่งสกปรกติดอยู่ในแผลล้างออกได้ไม่หมด ☐ ปนเปื้อนสิ่งที่มีแบคทีเรียมาก เช่น น้ำลาย หนอง อุจจาระ มูลสัตว์ น้ำครำ
	การให้ยาเพื่อป้องกันการติดเชื้อ (2วัน)	
	ผู้ใหญ่: Dicloxacillin (250)1x4 ac เด็ก: Dicloxacillin syr 25-50 มก./กก./วัน วันละ 4 ครั้ง ก่อนอาหารและก่อนนอน	ผู้ใหญ่: Co-amoxiclav (1000) 1 tab bid เด็ก: Co-amoxiclav 25-50 มก./กก./วัน วันละ 3 ครั้ง
	หรือ พิจารณาให้ยาปฏิชีวนะตามความเหมาะสม	

☐ **ยกเว้นผู้ป่วย ดังต่อไปนี้ ซึ่งอาจพิจารณาให้ยาปฏิชีวนะตามความเหมาะสม** [3]

▶ ผู้ป่วยมะเร็ง ▶ผู้ป่วยอายุ < 2 ปี ▶ ผู้ป่วยที่มีโรค/ ภาวะแทรกซ้อนที่รุนแรงที่อาจต้องเข้ารับการรักษาตัวในรพ.

▶ ผู้ป่วยภูมิคุ้มกันบกพร่อง หรือรับประทานยากดภูมิคุ้มกัน

▶ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

NOTE:.....